

realizowane projekty

2022

PRZEPROWADZENIE KONSERWACJI INKUNABUŁU *MARIALE EXIMII VIRI BERNARDINI DE BUSTI ORDINIS SERAPHICI FRANCISCI: DE SINGULIS FESTIUITATIBUS BEATE VIRGINIS PER MODU[M] SERMONU[M] TRACTANS* AUTORSTWA BERNARDINUSA DE BUSTIS (1450-1513) Z KOLEKCJI MUZEUM W TYKOCINIE ODDZIAŁU MUZEUM PODLASKIEGO W BIAŁYMSTOKU (SYGN. MT/H/D/1513)

W 2022 roku Muzeum Podlaskie w Białymstoku otrzymało dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na przeprowadzenie konserwacji inkunabułu *Mariale eximii viri Bernardini de busti ordinis seraphici Francisci: de singulis festiuitatibus beate virginis per modu[m] sermonu[m] tractans* autorstwa Bernardinusa de Bustis (1450-1513) z kolekcji Muzeum w Tykocinie Oddziału Muzeum Podlaskiego w Białymstoku (sygn. MT/H/D/1513)

Wspomniany zabytek jest jednym z nielicznych zachowanych obiektów wchodzących onegdaj w skład księgozbioru Zakonu Bernardynów w Tykocinie, który funkcjonował w latach 1479-1864. Inkunabuł autorstwa włoskiego franciszkanina Bernardinusa de Bustis napisany został na chwałę Matki Bożej. Składa się z 63 traktatów w formie kazań, dotyczących różnych aspektów teologii maryjnej. Liczba kazań jest nawiązaniem do lat ziemskiego życia Maryi. Egzemplarz posiadany przez Muzeum Podlaskie w Białymstoku został wydany w 1496 roku w Strasbourgu w drukarni Martina Flocha. Inkunabuł oprawiony jest w twarde okładki pokryte skórą z tłoczonymi motywami roślinnymi. Warto nadmienić, iż na terytorium Polski zachowały się tylko dwa egzemplarze opisywanej pozycji wydane w XV wieku. Drugi inkunabuł znajduje się w kolekcji Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zielonej Górze.

Obiekt pomimo względnej kompletności wymagał niezwłocznej konserwacji. Okładki posiadały liczne ślady aktywności w przeszłości szkodników papieru i drewna. Powłoka skórzana zawierała liczne ubytki i spękania. Blok w znacznej mierze był odspojony od okładek.

W bloku występowały liczne luźne karty, wiązania pojedynczych arkuszy w większości wymagały naprawy. Większość kart bloku posiadało zagniecenia, uszkodzenia mechaniczne i ubytki oraz przebarwienia wynikające z procesów rozkładowych skórzanych części okładki.

Zważywszy na historyczną i materialną wartość inkunabułu jego konserwacja przyczyni się do zachowania polskiego dziedzictwa kulturowego oraz zachęci badaczy naukowych do odwiedzenia Muzeum w Tykocinie w celach przeprowadzenia kwerend.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Całkowita kwota dotacji wynosi: 40 000 zł

ZAKUP REPLIKI ZBROI HUSARSKIEJ ORAZ REPLIK BRONI BIAŁEJ I UZBROJENIA Z OKRESU PRZEDROZBIOROWEGO NA POTRZEBY WYSTAWY STAŁEJ W BUDYNKU MUZEUM W TYKOCINIE ODDZIALE MUZEUM PODLASKIEGO W BIAŁYMSTOKU PN.: TYKOCIN W NURCIE HISTORII”.

W 2022 roku Muzeum Podlaskie w Białymstoku otrzymało dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zakup repliki zbroi husarskiej oraz replik broni białej i uzbrojenia z okresu przedrozbiorowego na potrzeby

wystawy stałej w budynku Muzeum w Tykocinie Oddziale Muzeum Podlaskiego w Białymstoku, pt.: Tykocin w nurcie historii”, dotyczącej staropolskiej historii miasta.

W Muzeum w Tykocinie Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku od kwietnia tego roku, można zwiedzać wystawę stałą pod nazwą „Tykocin w nurcie historii”. Jest to linearna opowieść o dziejach tego królewskiego miasta, od jego założenia w 1425 r. do czasów współczesnych. Scenariusz wystawy dzieli ścieżkę zwiedzania na pięć okresów zakreślonych latami: 1425-1661, 1661-1795, 1795-1918, 1918-1939 oraz 1939-1989. Sale muzeum prezentują kolejno zabytki, związane z początkami miasta i historią królewskich wizyt oraz postaci hetmana Stefana Czarnieckiego. Główną powierzchnię wystawy zajmuje salon staropolski z makietą miasta, dawnymi meblami, malarstwem oraz rzeźbami przedstawiającymi Jana Klemensa Branickiego i Izabelę z Poniatowskich Branicką, XVIII -wiecznych włodarzy Tykocina. W kolejnych salach wystawienniczych eksponowana jest postać Zygmunta Glogera, wybitnego historyka i kolekcjonera pochodzącego z Jeżewa. W tym pomieszczeniu prezentowana jest również historia polskich zrywów niepodległościowych w XIX wieku oraz nawiązania do polskich tradycji ziemiańskich. Kolejna sala nowej ekspozycji dotyczy okresu wczesnej niepodległości. Ten wątek ukazany jest poprzez biografię niezwykle utalentowanego malarza tykocińskiego – Zygmunta Bujnowskiego (1895 -1927), ochotnika w wojnie polsko-bolszewickiej. Zakończeniem wystawy jest instalacja pokazująca życie w Tykocinie w okresie międzywojennym, represje i straty II wojny światowej, jak również burzliwy okres powojenny. Finałowa część związana jest z powstaniem struktur Solidarności” i wyborami 4 czerwca 1989 roku.

Zakup dobrych jakościowo replik wykonanych odpowiednimi technologiami według wzorów historycznych przyczyni się do popularyzacji polskiego dziedzictwa kulturowego oraz zachęci do odwiedzenia Muzeum w Tykocinie Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku. Pozyskane obiekty prezentowane będą w największej

sali muzealnej, związanej z postaciami Czarnieckiego i Branickiego.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Całkowita kwota dotacji wynosi: 33 100 złotych

2021

Muzeum w Tykocinie Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku w 2021 roku realizuje projekt pt. **Zakup wyposażenia na potrzeby ekspozycji stałej Muzeum w Tykocinie**

Celem projektu jest nabycie urządzeń oraz systemów potrzebnych do wyposażenia wystawy stałej w budynku dawnego Domu Talmudycznego w Tykocinie. Zadanie przewiduje wyposażenie ekspozycji muzealnej w nowe systemy wystawiennicze, monitoring oraz manekiny muzealne.

Zadanie dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego.

Środki finansowe Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzące z Funduszu Promocji Kultury wynoszą 90 000 zł (73,96%).

Projekt został również dofinansowany kwotą 31680 zł (26,04%) pochodzącą z budżetu Województwa Podlaskiego.

(fotografie przedstawiają fragmenty planu aranżacji wnętrz opracowanego w ramach realizacji projektu **Zakup wyposażenia na potrzeby ekspozycji stałej Muzeum w Tykocinie**)

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

*Zakup wyposażenia na potrzeby
ekspozycji stałej Muzeum w Tykocinie*

Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego

2020

Celem projektu „Zakup wyposażenia specjalistycznego w celu poprawy dostępności do zbiorów Muzeum w Tykocinie” jest modernizacja pomieszczeń muzealnych do przechowywania zbiorów poprzez zakup mebli specjalistycznych oraz opakowań na eksponaty. Dodatkowo w ramach realizacji zadania jedno z dotychczasowych pomieszczeń magazynowych zostanie przekształcone w pracownię naukową, przeznaczoną dla interesantów muzeum. Planowane jest stworzenie trzech stanowisk dla interesantów wyposażonych w sprzęt komputerowy.

Źródło finansowania:

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego ze środków pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego INFRASTRUKTURA KULTURY 2020.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego

2019

Celem projektu „Sztych o Zychu – mała ojczyzna Zygmunta Bujnowskiego” jest przygotowanie fabularyzowanej etiudy filmowej poświęconej postaci związanego z Tykocinem Zygmunta Bujnowskiego, utalentowanego malarza, który poświęcił swoją karierę artystyczną by jako żołnierz-ochotnik wziąć udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Planowany film powstałby jako efekt współpracy Muzeum w Tykocinie, Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Tykocińskiej (Tykocińskiego Teatru Amatorskiego) i uczniów miejscowych szkół podstawowych. W czasie trwania projektu jego uczestnicy wzięliby udział w zajęciach warsztatowych prowadzonych przez historyków oraz warsztatach aktorsko-filmowych, w trakcie których pod okiem profesjonalnego reżysera stworzyliby scenariusz filmu krótkometrażowego, a następnie wystąpili w roli aktorów.

Zygmunt Bujnowski „Zych” (1895-1927) zapisał się u zarania polskiej niepodległości jako utalentowany malarz i żołnierz

walczący w wojnie polsko-bolszewickiej. Studiował na wydziale malarskim Carskiej Akademii Sztuk Pięknych w Petersburgu i w Polskiej Szkole Sztuk Pięknych w Kijowie. Po swoim debiucie wystawienniczym w warszawskiej "Zachęcie" w 1918 roku zgłosił się jako ochotnik do Wojska Polskiego. W trakcie walk w Sowiecie odniósł rany, które na resztę życia uczyniły go inwalidą. Jego dorosłe życie związane było z Tykocinem, w którym już po zakończeniu wojny tworzył i pracował. Niezwykłe pejzaże jego autorstwa ujmowały widzów, zarówno wywodzących się z lokalnej społeczności jak i wyrobionej publiki warszawskiej. Do dziś jedną z sal Zamku Królewskiego zdołał pejzaż "Grusza polna", autorstwa Zycha. Przedmiotem malarstwa Bujnowskiego był Tykocin z początku XX wieku, wraz z charakterystyczną drewnianą architekturą, która nie zachowała się do naszych czasów. Największa kolekcja obrazów Zygmunta Bujnowskiego znajduje się w Muzeum w Tykocinie. Przedwczesna śmierć artysty, wywołana ciężkimi obrażeniami, które odniósł podczas wojny, odbiła się szerokim echem w środowiskach twórczych, nadając jego dziełom dodatkową wartość. Bujnowski pozostawił po sobie około 100 obrazów i kilkaset szkiców. Pejzaże Tykocina, Grodna i innych miast jego autorstwa stały się dla nas inspiracją do przywrócenia pamięci o nim. Naszym założeniem jest zorganizowanie zajęć warsztatowych angażujących lokalną społeczność (Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Tykocińskiej, młodzież szkolną), która pod okiem historyków pozna losy Zygmunta Bujnowskiego, a następnie przygotuje fabularyzowaną etiudę filmową, której premierowy pokaz zostanie zorganizowany w przededniu Święta Niepodległości (10 listopada). Według pomysłodawców projektu film o Bujnowskim, ma być jedynie pretekstem do zaangażowania społeczności lokalnej do lepszego poznania historii swojego miasta i regionu w kontekście odzyskania niepodległości. Dla mieszkańców niewielkiej miejscowości, jaką jest Tykocin (ok. 2000 tys. mieszkańców), przypomnienie i promowanie postaci Zygmunta Bujnowskiego, może mieć również znaczenie praktyczne w postaci podniesienia atrakcyjności turystycznej miejsca – będącej nie bez znaczenia dla lokalnego rynku pracy.

Projekt realizowany w ramach Programu
Wieloletniego Niepodległa na lata 2017-2022

niepodległa

POLEKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Partnerzy projektu:

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Tykocińskiej

Szkoła Podstawowa w Radulach

Muzeum w Tykocinie rozpoczyna realizację projektu „Sztuch o Zychu – mała ojczyzna Zygmunta Bujnowskiego”, realizowanego w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2022.

Celem naszego projektu jest przygotowanie fabularyzowanej etiudy filmowej poświęconej postaci związanego z Tykocinem utalentowanego malarza Zygmunta Bujnowskiego.

Zaczynamy już w SOBOTĘ 28 WRZEŚNIA 2019 roku o GODZ. 10.00 w budynku Domu Talmudycznego przy ul. Koziej 2, w Tykocinie.

Pierwszym etapem naszych działań będą warsztaty historyczne dla zainteresowanych, poświęcone pierwszym latom niepodległości i biografii Zygmunta Bujnowskiego.

W sobotę 28 września 2019 r., w Muzeum w Tykocinie odbyło się pierwsze spotkanie projektu „Sztuch o Zychu – mała ojczyzna Zygmunta Bujnowskiego”, realizowanego w ramach Programu Wieloletniego Niepodległa na lata 2017-2022.

W czwartek 3 września 2019 r., w Muzeum w Tykocinie odbyło się drugie spotkanie projektu „Sztych o Zychu – mała ojczyzna Zygmunta Bujnowskiego”, realizowanego w ramach Programu Wieloletniego Niepodległa na lata 2017-2022.

Uczestnicy projektu wysłuchali historii o tykocińskim malarzu Zyguncie „Zychu” Bujnowskim. Poznali także dzieje początków niepodległości zarówno w kontekście lokalnym, jak i ogólnopolskim”

Godziny prób i przesłuchań pod okiem reżysera; puder, podkład i wizyta w improwizowanej garderobie; uwagi do scenariusza; wstrzymanie oddechu -Kamera! Akcja!

Tak przebiegały warsztaty aktorsko-filmowe zorganizowane w ramach projektu “Sztych o Zychu – mała ojczyzna Zygmunta Bujnowskiego” przez Muzeum w Tykocinie Oddział Muzeum Podlaskiego. Na planie pracownicy muzeum, uczniowie Szkoły Podstawowej w Radulach, aktorzy Tykocińskiego Teatru Amatorskiego i gościnnie białostockiej grupy teatralnej BaWiMo. Na zdjęciach zdradzamy kulisy zajęć i planu, jak i fotosy z wystudiowanych scen. Za tydzień ciąg dalszy!

Za nami dwa ostatnie dni warsztatów aktorsko-filmowych w ramach projektu "Sztych o Zychu – mała ojczyzna Zygmunta Bujnowskiego". Przed okiem kamery rozgrywaliśmy tym razem epizody z czasów studenckich Zygmunta Bujnowskiego oraz życia towarzyskiego w międzywojennym Tykocinie. Teraz czeka nas najtrudniejszy okres – wybór scen, montaż i udźwiękowanie, aby 10 listopada pokazać Państwu efekt naszej pracy, a tym samym językiem filmu opowiadać wszem i wobec o Zychu.

Premiera filmu w Wielkiej Synagodze w Tykocinie

Premiera filmu w białostockim Ratuszu

